

Inga hoppgungor klarade testet

Hoppungan kan bli en riktig höjdare för en del barn. Men ingen av hoppgungorna i vårt test klarar säkerhetskraven.

Text: Maria Zamore Foto: Annie Anderberg, Per-Åke Uddman

En del barn älskar att studsas runt i en hoppunga. Andra tycker inte alls om det.

Hoppgungor tycks inte tillhöra storsäljarna hos barnfackhandlarna. För ett antal år sedan inträffade också ganska många olyckor med hoppgungor, berättar **Wanda Geisendorf**, barnsäkerhetsexpert på Konsumentverket.

– De hade dålig hållfasthet och gick av på alla möjliga ställen. De flesta barn ramlade väl på rumpan, men en del slog huvudet i dörrposter och liknande.

Hoppgungor tillhör de produkter som kan lura föräldrarna att tro att det är något slags barnvakt, anser Wanda Geisendorf.

– Vi brukar prata om hoppgungor, lära-gå-stolar och badstolar i det sammanhanget. Men lära-gå-stolar och badstolar är ännu farligare. När det gäller hoppgungor tror jag att i alla fall att de flesta föräldrar förstår att barnet måste övervakas när det använder den.

Numera finns en europeisk standard med minimikrav på hoppgungornas säkerhet. Den är i huvudsak bra, anser Wanda Geisendorf.

– Vi är väldigt nöjda med den. Den ställer hårda krav på hoppgungorna. Det enda vi inte är nöjda med är att vi inte har lyckats lösa problemet med upphängningsanordningen.

Hoppgungor fästs i regel med en så kallad karmsax i en dörrpost.

– Och karmsaxen kan "vandras", allt-

så flytta på sig på dörrposten. I något fall har den till och med ramlat ned i huvudet på barnet och orsakat en skallfraktur. Men när det gäller karmsaxen har vi inte fått igenom våra krav, så för den finns det ingen standard, berättar Wanda Geisendorf.

Konsumentverkets rekommendation är därför att man struntar i karmsaxen, och i stället fäster hoppungan i taket med en gungkrok som är avsedd för babygunga.

– Det blir säkrare. De flesta dörrar är ju inte gjorda för att man ska hänga hoppgungor i dem, med plastkarmar och sådant. Men bortsett från detta gör den nya standarden att hoppgungorna klarar stora påfrestningar.

Fast en förutsättning är förstas att hoppgungorna uppfyller kraven i standarden.

Vi Föräldrar har, i samarbete med tidningen Råd & Rön, lättit testa fem hoppgungor enligt delar av standarden. Inte en enda hoppunga klarade samtliga minimikrav på säkerheten.

Risk för fall

Fyra av hoppgungorna – alla utom *Tippitoes* – fick anmärkningar i det så kallade fallprovet. Det är ett testmoment som innebär att hoppungan inte får skadas eller fungera onormalt efter att tio gånger ha släppts från 50 centimeters höjd med en belastning på 15 kilo.

Alla hoppgungor har dessutom kar-

Hur gammalt ska barnet vara?

● Från vilken ålder kan barnet använda en hoppunga? Och hur länge kan det sitta i den?

– Så länge det handlar om friska barn behöver man inte tänka på så mycket annat än att barnet ska ha stadigt huvud och vara rakt i ryggen, säger **Carin Allert**, sjukgymnast på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna.

– Från omkring 5 månaders ålder är det okej, då har de flesta barn stadigt huvud och rak rygg. Egentligen är det så enkelt att det är okej så länge barnet tycker att det är roligt, men så fort barnet ser besvärat ut eller börjar protestera får man flytta på det. Man får använda sitt sunda förnuft. Och det är viktigt att man inte använder hoppungan som barnvakt. ●

binhakar som kan öppnas alltför lätt. Standarden kräver en kraft på minst 50 Newton, medan hoppgungornas karbinhakar öppnades redan vid 9 eller, i ett fall, 10 Newton.

Dessa två anmärkningar är de allvarligaste, anser **Nina Jääрни** på SP, Sveriges provnings- och forskningsinstitut, som har utfört testet.

Båda punkterna har i och för sig med hoppgungornas säkerhetslina att göra, och säkerhetslina är en detalj som hoppgungorna enligt standarden inte måste ha – men om det finns en sådan ska den uppfylla standardens krav, menar man på SP.

– Och om de inte hade haft en säkerhetslina skulle hoppgungans spiralfjäder kunna lösa upp sig, och andra delar skulle kunna brista, säger Nina Jääрни.

Att studsas runt i en hoppungakan ge en härlig frihetskänsla.

Babyproffsen Babyseat

Leverantör: Babyproffsen, 0371-824 04, www.babyproffsen.se

Cirka pris: 350 kr

Ej godkänd

Krav som inte uppfylls:

- Karbinhaken öppnas redan vid 9 Newton (ska vara minst 50 Newton).
- Karbinhaken till säkerhetslinan öppnades vid andra fallet (ska klara minst 10 fall).
- Karmsaxens spiralfjäder anses vass.
- Sätets sidohöjd är för låg (175 millimeter, ska vara minst 200 millimeter).

Övrig anmärkning:

- Skyddsplasten på karmsaxens klämdel lossnade vid provet.

Babyproffsen (Inge Ohlsson): Vi tar självfallet mycket allvarligt på att den testade hoppungan inte uppfyller normen. Vi kommer snarast att se till att förbättra hoppungan så den fyller samtliga gällande säkerhetskrav."

Basson Baby

Leverantör: Basson Baby, 0045 4970 4060, www.bassonbaby.dk

Cirka pris: 350 kr

Ej godkänd

Krav som inte uppfylls:

- Karbinhaken öppnas redan vid 10 Newton (ska vara minst 50 Newton).
- Karbinhaken till säkerhetslinan öppnades vid sjunde fallet (ska klara minst 10 fall).
- Sätets sidohöjd är för låg (170 millimeter, ska vara minst 200 millimeter).

Övriga anmärkningar:

- Saxen i dörrkarmen vandrade 100 millimeter vid gungningen.
- Skyddsplasten på saxens klämdel mot karmen lossnade vid provet.

Basson Baby (Uffe Søndergaard): "Vi vill testa hoppungan här i Danmark och därefter ändra konstruktionen på de punkter där det är nödvändigt, så att nästa leverans till oss från fabriken uppfyller alla krav i EN-14036:2003."

Båda anmärkningarna innebär i förlängningen en risk för att barnet ska falla ner och få hela hoppungans konstruktion med metalldelar över sig, menar hon.

Man kan fundera över det innebär någon risk att det är så lätt att öppna karbinhakarna.

Nina Jääрни tror det. För om barnet – eller ett syskon – kommer åt att pilla på karbinhaken samtidigt som hoppungan studsas skulle karbinhaken kunna lösa ut sig själv.

Dessa problem skulle tillverkarna dock kunna lösa med ganska enkla medel, tror hon.

En annan allvarlig anmärkning gäller provet av den så kallade statiska styrkan. Där brast en av hoppgungorna. *Tippitoes* Hoppungans plastram säckade ihop

helt efter att ha belastats med 66 kilo under 30 minuter.

För att bli godkänd skulle den ha klarat den dubbla tiden, en timme, utan att kollapsa.

– Provet fick avbrytas. Plastramen eller gummibandet kunde ha brustit fullständigt och utgjort en säkerhetsrisk, säger Nina Jääрни.

Föräldern kan skada sig

En av hoppgungorna, *Babyproffsens*, har en spiralfjäder i karmsaxen som anses vara vass.

Barnet kan förmodligen inte skada sig, däremot föräldern som är den som hanterar denna del av hoppungan.

Fyra av hoppgungorna, alla utom *Tippitoes*, har dessutom för låg sidohöjd, vilket skulle kunna innebära en risk för

att barnet kan ramla ur gungan. Nina Jääрни bedömer dock den risken som mindre allvarlig, på grund av hoppgungornas konstruktion.

Ett par av hoppgungorna vandrade på dörrkarmen under provningen – något som standarden inte tar upp, men som bör påpekas, säger Nina Jääрни.

Wanda Geisendorf på Konsumentverket var vid denna tidnings pressläggning inte beredd att kommentera testresultatet. Hon vill avvakta tills hon har haft möjlighet att sätta sig in i det ordentligt, och även sett de testade hoppgungorna.

– Självklart ska standarden följas, men jag är inte i nuläget säker på att alla risker är sådana att man helt kan döma ut hoppgungorna innan man ser hur de har felat, säger hon. ●

Så gick testet till – vänd! ^w

Inga hoppgungor... forts

Pozy

Leverantör: Librogroup,
031-709 24 00, www.librogroup.com
Cirkapris: 400 kr

Ej godkänd

Krav som inte uppfylls:

- Karbinhaken öppnas redan vid 9 Newton (ska vara minst 50 Newton).
- Karbinhaken till säkerhetslinan öppnades vid första fallet (ska klara minst 10 fall).
- Sätets sidohöjd är för låg (170 millimeter, ska vara minst 200 millimeter).

Fotnot: Samma hoppgunga har sålts under annat namn hos Polarn och Pyret.

I september 2004 stoppade Librogroup hoppgungan Pozy för försäljning och återkallade gungan från sina återförsäljare. Konsumentverket hade fått en anmälan och gjorde därför ett test av gungan.

Det visade sig att den inte levde upp till kraven i standarden.

Librogroup gjorde också ett test och kom fram till samma sak.

I december 2004 köpte Vi Föräldrar och Råd & Rön in hoppgungorna. Då fanns produkten kvar. Produkten fanns även på företagets hemsida i februari.

Karin Lindroth på Librogroup säger att företaget gick ut med information till sina återförsäljare direkt.

Hur återförsäljarna agerar på den informationen kan hon inte svara för, menar hon.

Hon tycker också att det är viktigt att poängtera att det inte var en återkallelse från konsument.

– Vi stoppade produkten för att den inte höll måttet enligt den nya standarden.

Enligt Karin Lindroth var det ett misstag att gungan sedan fanns kvar på hemsidan.

– Vi har inte någon försäljning från hemsidan varför uppdatering ibland kan vara eftersläpan- de.

Tippitoes

Leverantör: Safe Side International,
08-761 36 90, www.safe-side.se
Cirkapris: 400 kr

Ej godkänd

Krav som inte uppfylls:

- Karbinhaken öppnas redan vid 9 Newton (ska vara minst 50 Newton).
- Plastramen som håller upp hoppgungan kollapsade efter 30 minuters belastning och provet för statisk styrka fick avbrytas (ska klara minst 60 minuter utan att kollapsa).

Övrig anmärkning:

- En gummidetal ryms visserligen inte i smådelscylinder, men lossnade vid dragprov.

Safe Side International (Stefan Westius):

"Jag kommer att dra in produkten omedelbart i avvaktan på svar från ett brittiskt testlaboratorium som under 2004 godkände produkten enligt samma EN-standard."

Segr Baby Bouncer

Leverantör: Segr 0485-56 25 70
Cirkapris: 300 kr

Ej godkänd

Krav som inte uppfylls:

- Karbinhaken öppnas redan vid 9 Newton (ska vara minst 50 Newton).
- Karbinhaken till säkerhetslinan öppnades vid första fallet (ska klara minst 10 fall).
- Sätets sidohöjd är för låg (175 millimeter, ska vara minst 200 millimeter).

Övrig anmärkning:

- Saxen i dörrkarmen vandrade 15 millimeter vid gungningen.

Segr (Robert Green): *"En justering görs för närvarande på produkten så att den överensstämmer med gällande standard."*

Så här gick testet till

● Vi Föräldrar har i samarbete med tidningen Råd & Rön låtit testa fem hoppgungor hos SP, Sveriges provnings- och forskningsinstitut, enligt standarden EN 14036:2003.

Hoppgungorna ska vara avsedda för barn som har stadig nacke och en maximal vikt på 12 kg.

Detta är något av det som har testats:

● **Dimensioner.** Hoppgungan ska, efter att ha belastats med en vikt på 9 kg, ha ett sidomått på minst 200 mm. Framhöjden ska inte vara mer än 250 mm.

● **Strypningsrisk.** Band och remmar får inte ha en fri

längd på mer än 220 mm när de belastas med 25 Newton (cirka 2,5 kg).

● **Kvävningsrisk.** Löstagbara delar får inte rymmas i smådelscylinder. Icke löstagbara delar får inte rymmas i smådelscylinder efter dragprov på 90 Newton.

Plastdekaler får inte lossna eller vara möjliga att pilla bort efter blötläggning.

● **Kanter.** utstående delar och hörn ska vara fasade eller rundade.

● **Rörliga delar.** För att undvika klämskador ska öppningar mellan fasta delar vara större än 12 mm eller mindre än 5 mm. Låsningmekanismen ska

inte vara möjlig att öppna för barn. Minst ett av följande alternativ ska uppfyllas:

1) Den ska enbart gå att öppna med hjälp av två av varandra oberoende låsningsmekanismer.

2) Den kräver en kraft av minst 50 Newton eller verktyg för att öppnas.

3) Den kräver två moment, varav det ena ska vara aktivt när det andra utförs.

● **Statisk styrka.** Hoppgungan får inte kollapsa när den har belastats med 66 kg under en timme.

● **Fallprov.** Hoppgungan belastas med 15 kg och släpps fritt tio gånger från 50 cm höjd. Under detta moment får inga konstruktionsskador uppstå. □